

A hadosztály hadtápvezetési pont állománya, feladatai, telepítése és áttelepítése

Lapos Mihály ezredes

A seregtest parancsnok elvtárs utasításának megfelelően 1973. május 3-án módszertani bemutató foglalkozást vezettünk le az egyik magasabbegység hadtáp törzsének bevonásával.

A bemutató foglalkozás célja volt, hogy a szabályzatok előírásainak megfelelően a rendelkezésre álló gazdag tapasztalatokat felhasználva egységesítsük a hadosztály hadtápvezetésével, a hadosztály hadtápvezetési pont működésével szemben támasztott követelményeket és elvárásokat.

A módszertani bemutató foglalkozást megtekintették a Magyar Néphadsereg Hadtáp Főnökség, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Hadtáp Tanszékének kiküldöttei. A bemutató foglalkozáson részt vett a seregtest alárendelt összefegyvernemi magasabbegységeitől a PK HTPH-ek, a HTP TÖF-ök, a PK TECHNH-ek, a PK TECHNH-ek helyettesei.

A módszertani bemutató foglalkozás napirendjét képezték:

1. Előadások az alábbi címekkel

- a csapatok vezetésével szemben támasztott követelmények;
- a meghatározott követelmények teljesítésére hivatott vezetési pontok rendeltetése, állománya és működésük legfontosabb elvei és módszerei;
- a hadosztály hadtápvezetési pont állománya, feladatai, telepítése és áttelepítése.

2. Bemutatásra került

- a hadtáp vezetési pont telepített helyzetben;
- a HVP felderítő és előkészítő csoport állománya, anyagi-technikai eszközei;
- a HVP felderítő és előkészítő csoport tevékenységének rendje;
- a ho. HVP új elhelyezési körletbe történő bevezetésének egy lehetséges módja;
- a ho. htp. törzs munkarendje a ho. második napi támadó harca hadtápbiztosításának megtervezése, megszervezése idején.

A HADTÁPVEZETÉSEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK, A VÉGREHAJTÁS ALAPVETŐ ELVEI ÉS MÓDSZEREI

1. A hadtápvezetéssel szemben támasztott követelmények

A csapathadtáp utasítás 26. pontja meghatározza, hogy: „A csapathadtáp vezetése a csapatok vezetésének szerves részét képezi és magába foglalja a hadtápegységek és alegységek arra irányuló egész tevékenységének állandó irányítását, hogy bármilyen körülmények között időben és teljes mértékben ellássák a csapatokat”.

E követelményeket csak úgy lehet teljesíteni, ha a HVP vezető állománya rendelkezik a harc hadtápbiztosítása elveinek és módszereinek alapos és mély ismeretével. Ismeri a csapatok szervezetét, alkalmazási lehetőségeit, a harc megvívásának módjait, s az ezzel kapcsolatosan a hadtápbiztosítási feladatok megoldásának változatait, az ellenségnek a harc-tevékenységek végrehajtására vonatkozó nézeteit.

Ugyancsak alapkövetelmény a *tömegpusztító fegyverek* alkalmazási módjainak és azok hatásadatainak; — a *rádió és vezetés-technikai eszközök* alkalmazásának ismerete.

A hadtápvezetési ponton tartózkodó vezető állomány a követelmény-támasztás fenntartása mellett, bármilyen bonyolult helyzetben köteles megőrizni nyugalmát, tiszteletet és bizalmat tanúsítani az alárendelt HVP-ok vezető állományával szemben, mellőzve a szükségtelen berendeléseket és a kialakult hadtáphelyzet iránti rendszertelen érdeklődést.

A korszerű harcban a csapathadtápok vezetése bonyolult körülmények között történik. A háború döntő szakasza az atomfegyver alkalmazásának időszaka lesz, melynek fő tartalmát a mindkét fél által végrehajtott tömeges csapások képezik.

A harctevékenység atomfegyver alkalmazása nélkül is kialakulhat. Azonban függetlenül attól, hogy a harctevékenység hogyan kezdődik, a HVP vezető állományának a rakéta-atomháború legbonyolultabb körülményei között végzendő munkára kell felkészülnie. A várható bonyolult körülmények a PK HTPH-től, a PK TECHN-től és a szolgálati-ágak-főnökeiktől a munka magas fokú operativitását, valamint alárendeltjeik szilárd és rugalmas vezetését követeli meg. Különösen nagy jelentősége van:

- a hadtápbiztosítást végrehajtó és irányító személyi állomány magasszínvonalú összefegyvernemi, politikai és harci-technikai felkészültségének, összekovácsoltságának;
- a helyzet folyamatos ismerete alapján elhatározás gyors meghozatalának, a feladatok időben történő megszüntetésének;
- az együttműködés és a megbízható összeköttetés fenntartásának.

A hadtápvezetés a harc előkészítésének időszakában:

- tartsa fenn a hadtápbiztosítást végrehajtó szakmai állomány magas fokú erkölcsi-politikai állapotát és állandó készenlétét a csapatok mindenoldalú és folyamatos ellátására;

— idejében hozza meg az elhatározást, szabja meg és juttassa el a feladatokat az alárendeltek részére;

— készítse fel a hadtápegységeket az előttük álló tevékenységre, biztosítsa a tömegpusztító fegyverek elleni védelmüket, gondos álcázásokat és az ellenséges légcsapások elleni oltalmazásukat;

— szervezze meg és tartsa fenn az együttműködést a hadtápbiztosítást végrehajtók munkájában;

— hozassa létre az egységeknél az előírt anyagi és eszközkészleteket, hajtassa végre a technikai eszközök valamennyi fajtájának kiszolgálását és javítását;

— szállítsa hátra az egységeknél levő felesleges és ki nem javítható üzemképtelen technikai eszközöket és anyagokat, az egység segélyhelyekről a sebesülteket és betegeket;

— hajtassa végre az egészségügyi — megelőző járványvédelmi rendszabályokat;

— idejében terjessze fel az előírt jelentéseket, fektesse fel és vezesse a szükséges nyilvántartásokat;

— ellenőrizze a kiadott feladatok végrehajtását és nyújtson segítséget alárendeltjeinek.

A hadtáuvezetés a harctevékenységek folyamán:

— biztosítsa az előjáróval és az alárendeltekkel a megbízható és folyamatos összeköttetést;

— állandóan ismerje a csapatok és azok hadtáp helyzetét;

— idejében jelentse a parancsnoknak a harc htp. biztosításával kapcsolatos javaslatait;

— tájékoztassa a HVP tiszti állományát a rájuk vonatkozó mértékben a harc és htp. helyzetről;

— biztosítsa az anyagi készletek folyamatos feltöltését, szükség esetén a helyzetnek megfelelően hajtsa végre az anyagi készletek manővereztetését;

— javítsa meg a megrongált harci-technikai eszközöket, biztosítsa a nem javítható eszközök, anyagok hátraszállítását;

— intézkedjen a sebesültek és betegek időbeni ellátására, illetve az egység segélyhelyekről történő hátraszállítására;

— időben vonja előre a javító, vontató és a hadtápegységeket;

— biztosítsa a szállító eszközök megbízható oltalmazását, a csapat-hadtápokart ért ellenséges csapások következményeinek felszámolását;

— fordítson fokozott figyelmet a rakéta egység, az előrevetett osztag (osztagok), a légideszant (légideszantok), a főirányban működő egységek (alegységek) kellő időben történő ellátására.

A felsorolt feladatok végrehajtása magas követelményeket támaszt a HVP-ok állományával szemben, mely csak a htp. vezetés folyamatosságával, szilárdságával, rugalmasságával, operativitásával és rejtettségével biztosítható.

2. A hadtáuvezetés alapelvei és módszerei

A hadosztály parancsnoka teljes felelősséggel tartozik az alárendelt csapatok anyagi, technikai, egészségügyi biztosításért. E feladatok ered-

ményes megvalósítása érdekében a parancsnok a hadtáp vezetését hadtáp-helyettese útján gyakorolja.

A hadosztály törzsfőnöke biztosítja a hadtáp és technikai helyettes, a fegyvernemi és a szolgálatiág-vezetők (főnökök) egybehangolt munkáját és ellenőrzést gyakorol a hadtáp munkája felett. A törzsfőnök köteles állandóan ismerni az anyagi eszköz készletek és a harci-technikai eszközök állapotát. Idejében tájékoztatja a hadtáp és technikai helyettest, valamint a szolgálatiág-vezetőket a küszöbön álló harctevékenységről, a tervbevett rendszabályokról és a helyzet minden változásáról. *Köteles biztosítani a megbízható híradást a htp. vezetéséhez.*

A hadosztályparancsnok hadtáphelyettese, mint a ho. HVP parancsnoka jogkörénél fogva közvetlenül koordinálja a harc hadtápbiztosításában résztvevő fegyvernemi és szolgálati ágak tevékenységét a harc hadtápbiztosításának megtervezése, megszervezése és a harc alatti vezetés rendjére vonatkozóan. Ezen belül meghatározza:

- telepítés és áttelepítés rendjét, idejét;
- az után- és hátraszállítási utakat, azok továbbfejlesztésének irányát;
- az anyagi eszközök után- és hátraszállításának rendjét és sorrendjét;
- az összes hadtápagegységek tömegpusztító fegyverek elleni védelmének, őrzésének és védelmének rendszabályait, a HVP vezető állománya mozgásának biztosítását, valamint a rakodó erők és eszközök felhasználásának rendjét;
- az intézkedések kidolgozásának idejét, csapatokhoz történő lejutatásának módját és rendjét;
- az alárendelt egységek segítő ellenőrzésének rendjét és idejét;
- a híradás és rejtett vezetés rendjét, módját;
- a HVP-on elhelyezett állomány ellátásának rendjét.

A hadosztályparancsnok hadtáphelyettesének azon utasításai, amelyeket a hadtáp megszervezésére, az anyagi eszközök utánszállítására, továbbá a saját alárendeltségébe tartozó szolgálati ágak területén a csapatok ellátására vonatkozóan kiad, valamennyi egység (alegység) parancsnok részére, valamint a hadosztály fegyvernemi és szolgálatiág vezetőire kötelezőek.

A ho. htp. törzsfőnöke, mint a HVP parancsnokát közvetlenül helyettesítő szolgálati személy, jogosult a PK HTPH nevében a HVP-on elhelyezett törzsek és szervek felé utasításokat adni a PK HTPH koordináló hatáskörébe tartozó valamennyi kérdésben. A htp. törzsfőnök közvetlen szervezője a HVP működésének.

A fegyvernemi főnök és a szolgálatiág-vezetők idejében tájékoztatják a parancsnok hadtáphelyettesét a csapatok ellátottságáról. Megadják az anyagi eszközök után- és hátraszállítására vonatkozó igényeiket. Ügyelnek az anyagi eszközök helyes felhasználására és adatokat szolgáltatnak azokról. Teljes felelősséggel irányítják szakszempontról a nekik alárendelt hadtápagegységek munkáját.

II.

A HO. HVP TELEPÍTÉSÉNEK, ATTELEPÍTÉSÉNEK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK RENDJE

1. HVP állományának tagozódása a telepítés és áttelepítés során

A hadosztály hadtápvezetési pont szerves része a hadosztály vezetési pontjai rendszerének. A hadosztály hadtápvezetési pont műszakilag be rendezett, meghatározott kiterjedésű terület, melyet a ho. HVP vezető és kiszolgáló állománya számára a harc hadtápbiztosításának tervezése, szervezése céljából hoznak létre. Parancsnoka a hadosztály parancsnok hadtáp helyettese, akinek helyettese a ho. htp. TÖF.

Állományába tartoznak:

— a PK HTPH és a neki alárendelt hadtáp szolgálatiág-vezetők; — a PK TECHNH és az irányítása alatt tervékenykedő pc. gk. technikai szolgálat; — a fegyverzeti szolgálat; — valamint a törzsnek és a politikai osztálynak azon alosztályai (tisztjei), akik nem tartoznak a harcálláspont állományába. Ezek: — személyügyi alosztály; — szervezési és kiegészítési alosztály; — pénzügyi alosztály; — az elhárító osztály és az őr, biztosító szakasz; — a bíróság; — az ügyészség és az ügyészségi fogda; — a lapszerkesztőség; — a hadosztály klub; — a propaganda részleg; — a GACS; — a rendészeti komendáns század részei; — a tábori pénztár; — a HVP híradását kiszolgáló híradó részleg; — a HVP biztosító (a hadosztály raktáraktól és a hadosztály gk. szállító zászlóaljtól) és a kiszolgáló csoport.

A ho. HVP „M” állománya változó. Egy lehetséges változat szerint a hadosztály HVP „M” állománya a híradó biztosító és kiszolgáló csoporttal együtt összesen: 248 fő, 35 db gépkocsi, 1 db motorkerékpár, 1 db 3 t pótkocsi, 2 db aggregátor, 1 db vízszállító utánfutó és 1 db mozgókonyha.

A hadosztály hadtápvezetési pont a várakozási vagy összpontosítási körletben és a hadosztály napi feladata teljesítése időszakában a hadosztály raktárak körletében, napközben — általában — a hadosztály hadtáp első lépcsőjével együtt meghatározott körletekben helyezkedik el. Esetenként a ho. HVP előre vonása önállóan is történhet, amennyiben a HOR-ak nem kerülnek valamilyen oknál fogva lépcsőzésre. A HVP elhelyezési körletének legalább 800 m x 1000 m kiterjedésű területet kell biztosítani.

A ho. htp. vezetési pont több alapvető és állandó csoportra tagozódik. Ezek:

- I. számú vezetési csoport;
- II. számú vezetési csoport;
- híradó csoport;
- őr és kiszolgáló csoport.

Az I. számú vezetési csoport 200 m x 250—300 m nagyságú területen helyezkedik el. Állományába tartoznak a PK HTPH és a neki alárendelt szolgálatiág-vezetők a PK TECHNH és az irányítása alatt tevékenykedő pc. gk. technikai szolgálat, a fegyverzeti szolgálat, a gépi adatfeldolgozó

csoport, a szervezési és kiegészítő alosztály, az ügyviteli részleg, a rejtjelző részleg. Az egyes vezetési csoport megsemmisülése esetén a vezetést át kell vennie vagy az ellátó zpk.-nak és törzsének, vagy az előjáró hadtáp törzs által kiküldött hadtáp tisztii csoportnak.

A II. számú vezetési csoport elhelyezési körletének nagysága 200 m x 200—250 m, távolsága az I. sz. vezetési csoporttól 400—450 m. Állományába tartoznak a politikai osztály tisztjeinek egy része, a személyügyi aiosztály, a lapszerkesztőség, a hadosztály klub, az elhárító osztály, az őr és biztosító szakasszal, a bíróság, az ügyésség és az ügyészségi fogda, a pénzügyi alosztály, a táborig pöntár.

Híradást biztosító csoport, amely magába foglalja a hírközpontot, a vezetékes híradást, valamint a rádióállomásokat a kiszolgáló és biztosító állományával együtt — a nagyteljesítményű rádió állomást kivéve, amely a HVP-től 1,5—3 km-re helyezkedik el. A csoport nagyobbbrészt az I. és II. vezetési csoportok területén, illetve azok között *centrálisan* helyezkedik el. A helikopter leszálló helyet a ho. HVP-től 1,5—2 km-re arra alkalmas helyen kell berendezni legalább 40x40 m-es területen.

Az őr és kiszolgáló csoport elhelyezési körletét a vezetési csoportok fokozott védelmét és kiszolgálását biztosító részén kell a vezetési pontnak kijelölni. Elhelyezési körlete 100—150 m x 40—50 m. Állományába tartoznak a HOR-ak és a gk. szállítózászlóalj (*jövőben ellátó zászlóalj*) erőiből összevont őr és kiszolgáló részleg. Az „M”-ben rendszeresített ho. htp. őrszázad gpu. szakaszából *egy rajt*, valamint a VSF rajt és *egy őrszakszt mindenkor* célszerű a ho. HVP telepítése és áttelepítés alatti védelmére beosztani.

A hadosztály HVP települhet vonalas, átlós, illetve körkörös elhelyezkedés szerint, mely mindenkor előre meghatározott. A településnek biztosítani kell a körlet — több változat szerinti — gyors elhagyását, ezért a gépjárműveket a kihajtási utak közelében célszerű elhelyezni. Kerülni kell az erdőszegélyeken, kisebb ligetekben való zsúfolt települést, ugyanakkor a nagyobb erdőkben minden esetben biztosítani kell a tűz esetén való gyors elhagyás feltételeit. Célszerű minden esetben legalább egy tartalék települési helyet kijelölni a ho. HVP részére. A HVP telepítésénél törekedni kell a személyiállomány és a gk-k részére a fedezékek gyors kiépítésére, az álcázás mesteri végrehajtására. A titoktartás szabályai betartása érdekében korlátozni kell a HO PK elhatározása egyes részeinek szükségtelen megismerését a sátorban történő távbeszélő beszélgetések kihallásának bekövetkezését.

A hadosztály hadtáp vezetési pont, mint már említettem, esetenként a hadosztályraktárak körletében, esetenként a hadosztály hadtáp első lépcsőjének közelében helyezkedik el minden esetben önálló elemként.

A végrehajtott gyakorlatok tapasztalatai alapján, már a várakozási, összpontosítási körletben célszerű a ho. HVP és a ho. htp. erőinek és eszközeinek tagolása. A támadás készenlétére a ho. HVP I. sz. vezetési csoportja előrevonásra kerül a ho. htp. első lépcsőjével a harcoló egységek életől 14—18 km távolságra. Előrevonását a nap folyamán a ho. htp. első lépcsőjével együtt esetenként önállóan hajtja végre. Egy harcnapon a HVP I. vezetési csoportja és a ho. htp. — első lépcsője általában két eset-

ben — a ho. közelebbi, illetve a napi feladatának végrehajtásához — kerül előrevonásra. A ho. htp. I. lépcsővel való előrevonás vagy település nem jelentheti a folyamatos vezetéssel szemben támasztott igények alárendelését a htp. lépcső feladatainak. Az előrevonás, a telepítés során a két csoport között be kell tartani a biztonsági távolságot és meg kell tartani mindkét csoport önálló tagozódását.

A ho. HVP II. sz. vezetési csoportja és a ho. htp. második lépcsője naponta általában egyszer települ át az ellenség védelme áttörésének befejezéséhez, amikor mintegy 2,5—3 órás ütemes menettel zárkózik a hadtáp első lépcsőre, a napvégi feltöltések végrehajtásához. A HVP I—II. sz. vezetési csoportjainak áttelepülése esetén az oszlopok végén a gk. száll. z. erőiből és eszközeiből minden esetben TZR-et kell menetetelni.

A ho. HVP I. és II. számú vezetési csoport állománya jól tükrözi, hogy az I. vezetési csoport a harc hadtápbiztosítása közvetlen operatív irányítását, a II. számú csoport nem a közvetlen, de igen fontos biztosítási feladatokat végzi.

A hadosztály védelmi harca esetén a ho. HVP és a ho. htp. ugyancsak tagozódik. A HVP I. sz. vezetési csoportja, a ho. segélyhely és ho. javító műhely állománya a ho. első és második lépcsők között, vagy a ho. harcrendjének mélységében a harcoló alegységek életől 14—18 km távolságra helyezkedik el. A ho. HVP II. sz. vezetési csoportja és a ho. htp. II. lépcsője a hadosztály harcrendje mögött, a peremvonalától 30—40 km mélységben települnek.

Mindkét esetben a ho. HVP áttelepítésének idejét, rendjét — a PK engedélye alapján — a HO PK HTPH határozza meg. Intézkedése alapján a HVP állományából a biztosító és kiszolgáló csoport részeivel kikülönül, s mint a HVP *felderítő, előkészítő csoportja* előremozog a tervezett új körletbe. Ezt követően a HVP I. sz. vezetési csoport és a híradó csoport, az ór és kiszolgáló csoport visszamaradt részeivel felkészül az áttelepülés végrehajtására, s külön parancsra a HO PK engedélye alapján végre hajtja az előrevonást.

A HVP II. sz. vezetési csoport a ho. htp. II. lépcsőjével a PK HTPH külön intézkedése alapján hajtja végre az áttelepülést az új körletbe.

A négy állandó és alapvető csoporton kívül, a ho. HVP állományából ki kell esetenként jelölni:

- felderítő és előkészítő csoportot;
- ho. HVP-H, illetve EH összekötő tiszti szolgálatot;
- ho. HVP op. csoportot és a
- töpfe. csapások értékelését és felszámolását irányító operatív csoportot. A csoportok állományát és tevékenységét a következők szerint célszerű meghatározni:

— a HVP felderítő és előkészítő csoport — mely állandó jellegű — állományában lehet: — 1 tiszt; minden szolgálati ágtól 1—1 tiszthelyettes, összesen 7 fő; — 10—15 sorállományú katona, akikből 1—2 fő vegyi-, sugár felderítő beosztású, valamint a gpu. raj; — 2 db 3 t-ás terepjáró tehergépkocsi a HVP komendáns anyag 50⁰/₀-ának szállítására. Ez a csoport adott parancsra önállóan előre mozog az új körletbe, azt berendezi és biztosítja a HVP állományának gyors, folyamatos bevezetését. A felderítő és

előkészítő csoport parancsnoka a bevetés előtt elkészíti a települési vázlatot, felállított örökkel biztosítja a HVP bevezetését. A vezetés folyamatossága érdekében, a HO PK HTPH vagy PK TECHNH 1—1 rádióját, mely az alárendeltekkel tartja az összeköttetést, a felderítő és előkészítő csoport állományával célszerű előre küldeni az új körletbe, ahol a település után felveszi a kapcsolatot az egységekkel, és veszi azoktól a jelentéseket (htp. technikai, fegyverzeti és más fegyvernemi jelentéseket). A ho. H-al és a HDS HVP-val az áttelepülés idején az R-405 rádiórelé állomás, illetve az R-118 típusú rádió menetközbeni üzemelésével fenntartható az összeköttetés. Ezek az eszközök azonban nem különíthetők ki a felderítő és előkészítő csoport állományával, hanem a HVP I. sz. vezetési csoportjának élén kerülnek előrevonásra az új körletbe;

— ugyancsak állandó jelleggel ke kell jelölni a HVP összekötő tiszt szolgálatát, amely a H, illetve az EH és a HVP között biztosítja a személyes érintkezés útján az adatok szolgáltatását. Állományában lehet: — 1 fő hadtáp tiszt (pl. a ruh. szolg. vez.); — 1 fő tiszt más szolgálati ágtól; — 1 fő sorállományú katona motorkerékpár vezető; — 1 fő gk. vezető és 1 db szgk.; — 1 db oldalkocsis motorkerékpár. Ez az összekötő csoport szorosan kapcsolódik a vezetési pontok közötti információs rendszerbe és biztosítja a tervezéshez és a vezetéshez szükséges adatok vezetési pontok közötti áramlását. Ha a PK a vezetéset az EH-ről valósítja meg, vagy a H megsemmisül és az EH tölti be ideiglenesen a fő vezetési pont szerepet, úgy az összekötő csoport az EH-on ténykedik;

— a harc hadtápbiztosításának megszervezése érdekében szükséges megalakítani — kijelölni — a HVP operatív csoport állományát is, melyben részt vesz a PK HTPH; — a PK TECHNH és 1 fő tiszt, mint segítő; — 1 fő eü. tiszt (eü. szolg. vez.); — 1 fő fegyverzeti ti. (fegyverzeti főnök); — 2 tj. személygépkocsi; — biztosító raj 4—5 fővel és 1 db 3 t tj. tgg.-val. Ez az operatív csoport a harc megszervezése és a harc fontosabb időszakában a ho. harcállásponton (EH-on) tartózkodik és ott szervezi a harc htp. biztosítását;

— fontos vezetési tevékenységek sorába tartozik az ellenség atom és más pusztító csapásai következményei felszámolásának szervezése és vezetése. E feladat eredményes végrehajtása megköveteli a HVP állományából egy újabb állandó jelleggel szervezett operatív csoport létrehozását, melybe tartozik: — a ho. htp. TÖF; — a PK TECHNH; — pc. gk. jav. z. összekötő tisztje; — 3 fő tiszt (az eü. szolg. vez., a szervezési és kiegészítő alosztály vezető és valamelyik szolgálati ág egy tisztje); — 2 fő sorkatona (gépkocsivezető); — 2 db tj. személygépkocsi; 4—5 fő biztosító katona 1 db 3 tj. tgg.-val.

Ez a csoport az ellenség várható atom és tömegpusztító csapásait megelőzően a harcálláspontra megy és ott tevékenykedik. Ez a csoportosítás nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a PK HTPH és a PK TECHNH egy meghatározott idő után előremenjenek a H-ra és a megfelelő tájékozódás után megtegyék jelentéseiket a PK-nak:

— a harcot folytató csapatok anyagi-technikai, egészségügyi biztosítására;

— a csapást szenvedett csapatok személyi állományának egészségügyi ellátására, a harci-technikai eszközök kimentésére;

- az összevont harci osztagok anyagi-technikai, egészségügyi biztosítási feladatainak végrehajtására;
- a hadtáp alegységeket ért csapások következményeinek felszámolására.

A vezetési pontok, ezen belül a ho. HVP *tömegpusztító fegyverek elleni védelmét, valamint őrzését és védelmét* a hadosztály törzsfőnök, illetve a HO PK HTPH szervezi meg. A terv kidolgozását a kapott utasítás alapján a htp. TÖF hajtja végre. Célja az, hogy megakadályozzák illetéktelen személyek bejutását és biztosítsák mind a településben, mind a mozgásban levő HVP-t a földi és légi ellenség rajtaütései ellen. megóvják, illetve minimálisra csökkentik a személyi állomány és a technikai eszközök veszteségeit az ellenséges behatolásoktól és ezzel biztosítják a htp. vezetés működőképességét, vagyis a htp. vezetés előtt álló feladatok sikeres végrehajtásának feltételeit. A vezetési pont őrzése és védelme mindenkor körkörös legyen, az állomány elhelyezése pedig tagolt. A ho. TÖF-ének a vezetési pontok töpfe. elleni védelmére, őrzés védelmére kiadott intézkedése alapján a ho. htp. törzsfőnök által kidolgozandó terv tartalmazza a ho. HVP:

- atom-, vegyi- és bakteriológiai védelmét;
- a vezetési, a híradó, őr és kiszolgáló csoportok földi-, légi ellenség elleni védelmét;
- a közvetlen őrzést, valamint az előrevonási utakon levő mőtárgyak, és az előrevonás alatt a HVP védelmét;
- tűzvédelmi rendszabályokat.

Az ellenség rajtaütéseinek elhárításába be kell vonni a vezetési pont teljes állományát, esetenként a HVP közelében elhelyezkedő ho. hadtáp első lépcsőjének állományát is. A HO PK elhatározása alapján a HVP védelmének megerősítésére erőket és eszközöket jelölhet ki. A HVP megbízható őrzése érdekében létre kell hozni az *őrzés külső rendszerét* felállított figyelők és járőrök kijelölésével, a belső őrséget a PK HTPH, a PK TECHNH; a „T” iroda; — a rejtjelző részleg; — a bíróság; — az ügyészség; — az elhárító osztály munkahelyein, valamint a híradó, őr és a kiszolgáló csoport elhelyezési területein, a *járőröket* az I. II. sz. vezetési csoportok elhelyezkedési területein.

A HVP légvédelme a légvédelem általános rendszerén belül kerül biztosításra. E mellett meg kell szervezni a rendelkezésre álló erőkkel az alacsonyan támadó légicélok elleni harcot is.

A HVP *híradását* a parancsnok elhatározása, a törzsfőnök utasítása és az előljáró híradó törzs intézkedése alapján kell megszervezni. A *hadosztály törzsfőnök személyesen* felelős az összeköttetés megszervezéséért és biztosításáért. A híradás megszervezésére vonatkozó feladat megszabásakor a törzsfőnök rendszerint meghatározza: — a csapatok csoportosítását, általános feladataikat és együtműködésük rendjét; — a hadosztály és az alárendelt csapatok vezetési pontjainak települési helyeit és az áttelepülés irányát; — kikkel, mikorra és milyen eszközökkel kell összeköttetést létesíteni; — mely irányokra kell különös figyelmet fordítani; — a híradó eszközök felhasználásának rendjét, a rádiók és rádiorelék üzemmódját a harc előkészítésekor és a harc alatt. Az előljáró követel-

ményei, utasítása alapján a híradó zászlóalj erőinek egy részével és a részleg kijelölt parancsnokával a *híradófőnök biztosítja* a hadosztály hadtápvezetési pont híradását. A kikülönített híradó csoport a htp. TÖF utasítása és a PK HTPH által meghatározott követelmények alapján megteremti a híradás feltételeit a HVP-n az alábbiak szerint: R-118 típusú rádióval a HDS HVP-val; — R-405 rádió relével a ho. H-val és az alárendelt e-ekkel; — R-125 rádióval egy rendszerben a ho. törzzsel, két rendszerben az alárendelt gl., hk., tü. létü. (pct. o.) e-ek HVP-ival; — R-107-es rádióval a HDS-el és az ESH-kel; — R-107-es rádióval a gk. száll. z. pk.-kal és a gk. száll. szd. pk.-okkal; — R-105 rajjal a HOR-akkal; — R-112 rádióval a HO PK TECHN és a gl. (hk.) ezredek PK TECHN-eivel és javító z.-val; a HVP belső híradását K-1 típusú központ gépkocsival, valamint 1 vezetékes raj állományával és technikai eszközeivel.

A *rejtett vezetés* megszervezéséért és megvalósításáért hadosztálynál a *törzsfőnök*, a HVP-on a htp. TÖF a *felelős*. A rejtett vezetés rendszabályait hadosztálynál a hadművelleti alosztályvezető, a híradó főnök és a 8. alosztály vezetője végzi. A PK elhatározása és a törzsfőnök utasítása alapján meghatározzák: — a híradó eszközök felhasználásának rendjét a párbeszédnek lefolytatásánál; — időben kidolgozzák és eljuttatják az alárendelt törzseknek a vezetési okmányokat és gondoskodnak ezen okmányoknak a vezetési pontokon (HVP-on) való megőrzéséről. A rejtett vezetés okmányai: — kódok; — a beszélgetési táblázatok; — a jelek, jelzések táblázata; — a típusokmányok; — személyek és állomások hívó táblázatai; — rejtjelzett térképek. A ho. HVP állományában a speciális rejtjelzési feladatok végrehajtására *két rejtjelző tts. és katona*, 1 db GRJ gépkocsi áll rendelkezésre. Az intézkedések híradó eszközökön való gyors továbbítása érdekében a távirati úrlapokon a sürgősségi fokot a kiadásra jogosult személynek minden esetben fel kell tüntetni.

A ho. HVP-n *vezetési pont ügyelet*es szolgálatot kell szervezni naponkénti váltással. Célszerű, ha a szolgálat vezénylésére az egyes osztályok, szolg. ágak részére csak a keretszámokat határozzuk meg, s a név szerinti kijelölést az adott szerv vezetője végzi. El kell látni a Tábori Törzsszolgálati Utasításban meghatározott okmányokkal. Ismernie kell: — a htp. alegységek elhelyezését, a HVP településének rendjét; — az után- és hátra szállítási utak irányát, állapotát; — a HVP tömegpusztító fegyverek elleni védelmének, őrzésének és védelmének rendjét; — a PK HTPH, TECHN és a szolgálatiág-vezetők tartózkodási helyét; — a kapott parancs alapján ellenőrzi, hogy a végrehajtók az intézkedéseket megkapták-e, a jelentések az alárendeltektől időben beérkeztek-e; — a helyzetről kapott adatokat időben jelenti a PK HTPH-nek távolléte esetén a htp. TÖF-nek; — ügyel az összeköttetés fenntartására; — rendelkeznie kell a harc-, hadtáp és HVP vegyi-, sugár- és bakteriológiai helyzetéről szóló adatokkal; — továbbítja a személyi állomány felé a riadók jeleit, a sugárszennyezésről és a bakteriológiai fertőzésről szóló értesítési jeleket.

2. A ho. HVP-n elhelyezkedő törzsek együttműködése a ho. harca hadtápbiztosításának megszervezésében és vezetésében

A hadosztály támadó (védő) harca hadtápbiztosítása megszervezésének alapja a HO PK elhatározása. A HO PK HTPH, a HO PK elhatáro-

zása alapján személyesen szabályozza és koordinálja a korábban már felsorolt feladatok végrehajtását. A HO PK TECHN H és a szolgálati ágak főnökei szabályszerinti önálló felelősségükkel — a HO PK elhatározását és a PK HTPH hadtápelhatározása mindenkire kötelező rendszabályait alapul véve — szervezik az alárendeltségükbe tartozó szakalegységek felhasználásával a csapatok vonatkozó biztosítását. Mindezekből kiindulva egyértelműen látszik a meghatározó érvényű döntési szintek fokozatosságára, ugyanakkor szoros egybekapcsolódására. Csak ennek megértése, az egymás munkájának, önállóságának kölcsönös tiszteletbentartása, a szabályzatok alapvető követelményeinek betartása biztosíthatja a harc hadtápbiztosítását szervező és irányító vezető állomány feszes együttműködését, amely kifejezésre jut:

— az időben és kellő tartalommal történő kölcsönös információ biztosításban;

— a tervezés összehangolásában;

— a döntések előtti helyzetértékelések egyeztetésében;

— a feladatszabás szigorú szabályszerinti körülhatárolt területekre szóló kiadásában stb.

Mindezeket alapul véve a harc hadtápbiztosításának megszervezésében történő együttműködés a szabályzatok előírásai és gyakorlataink tapasztalatai szerint a következő lehet:

— a harc megszervezésének időszakában a PK HTPH és a PK TECHN részt vesznek a hadosztály parancsnok irányításával az előjáró parancsának és a hadtápparancsnak a tanulmányozásában, valamint a harc megszervezésére és megvívására vonatkozó előzetes elgondolás kialakításában. Ezen munkaszakasz befejeztével a HO PK vagy a törzsfőnök megtartja a harcászati tájékoztatót és ismerteti a harcra vontkozó előzetes elgondolást;

— a PK HTPH ezután az operatív csoporttal kialakítja a hadtápbiztosítás főbb mutatóit, a harc hadtápbiztosítására vonatkozó elhatározást;

— előzetes intézkedést ad ki az alárendeltek részére, mely tartalmazhatja: — a htp. megszervezésének főbb kérdéseit; — a fogyasztási normákat; — a kiutalásokat; — az eü. kiürítés rendjét; — a HVP települési helyét, áttelepülésének irányát. Arra kell törekedni, hogy ez az intézkedés rövid legyen, ezért csak a legfontosabb adatokat tartalmazza;

— a PK által meghatározott időben a PK HTPH jelent a parancsnoknak: — a hadosztály hadtápbiztosításának irányáról; — a hadtápbiztosítás lépéséről, csoportosításáról és harc alatti áttelepülésének rendjéről; — az után- és hátraszállítási utak vonalvezetéséről, berendezéséről; — a csapatoknál létrehozandó mozgó és kiegészítő készletek mennyiségéről, létrehozásuk idejéről; — az anyagok fogyasztási normáiról és az anyagi eszközök csapatokhoz történő utanszállításának rendjéről, sorrendjéről és határidejéről; — a hadtápbiztosítás tőmegpusztító fegyverek elleni védelmének rendszabályairól; — a hadtápbiztosítás megszervezéséről;

— a HO PK a szükséges jelentések meghallgatása és előjáró által történő jóváhagyása után kihirdeti elhatározását, amelyben megszabja a hadtápbiztosítás főbb rendszabályait;

— a HO PK HTPH intézkedése alapján a HVP összekötő tiszti szolgálata a harcászati tájékoztató és az elhatározás kihirdetése után hátra-

megy a HVP-ra és jelenti a htp. TÖF-nek a hadtápbiztosításra vonatkozó elgondolást és az elhatározást; átadja az előljáró hadtápparancsát (intézkedését);

— a ho. htp. TÖF az összekötő tiszti csoporttól átvett (és folyamatosan kapott) adatok alapján: — tájékoztatja a HVP állományát a harc megszervezésére és megvívására vonatkozó előzetes elgondolásról; — a harc hadtápbiztosítására kialakított elhatározásról; — értelmezi az előljáró hadtápparancsát, ismerteti a PK HTPH elhatározását, majd megszabja a szolgálatiág-vezetők feladatait, ki mikorra, milyen adatokat szolgáltatasson a tervező munkához, ki, mikor jelentse azokat. Itt hangsúlyozni szükséges azt, hogy a tájékoztatón és az adatszolgáltatásban a HVP-on települő valamennyi szervnek részt kell vennie. Abban az esetben, ha PK TECHNH és az VVF részt vett a PK harcászati tájékoztatójának és elhatározásának kihirdetésén, akkor a pc. gk. technikai és fegyverzeti szolgálatról a htp. TÖF tájékoztatóján a fenti szervek 1—1 képviselője vesz részt abból a célból, hogy rögzítse az együttműködéssel kapcsolatos rendszabályokat, az adatszolgáltatás módját, idejét stb.

— a ho. htp. TÖF a kapott parancs és a szolgálatiág-vezetők jelentései alapján elkészíti a hadtápparancsot és a hadtápbiztosítási tervet. A PK HTPH visszaérkezése után ezeket jelenti és végrehajtja a szükséges módosításokat. Megszervezi a htp. parancsban és htp. biztosítási tervben foglalt feladatok végrehajtásának feltételeit. Biztosítja a htp. parancs kivonatokat (hadtápparancsok) lejuttatását a csapatok hadtáptörzsei, a hadosztály hadtáppalegységek parancsnokai részére. A vezetési pont ügyelelesen keresztül ellenőrizteti, hogy a parancs kivonat (htp. intézkedést) az alárendeltek megkapták-e. A szolgálatiág-vezetők bevonásával megszervezi a csapathadtápp törzsek, a hadosztály hadtáppalegységek ellenőrzésének rendjét, idejét, illetve végrehajtja (végrehajtatja) a hadtáptörzsek és a ho. htp. alegységek segítő ellenőrzését. A HVP-on tartózkodó — többi — szolgálati ágak meghatározott rend — munkagrafikon — szerint végzik a munkájukat. A hadtápbiztosítási tervhez és a hadtápparancs kidolgozásához megadják a szükséges adatokat, részt vesznek az alárendelt csapatok, hadtáppalegységek segítő ellenőrzésében.

A támadó harc hadtápbiztosításának folyamatos vezetése a végrehajtott gyakorlatok tapasztalatai alapján csak úgy valósítható meg, ha az I. sz. vezetési csoportba beosztottak egy része felváltva dolgozik és pihen;

— a ho. HVP-n a hadtáptörzs állományából megalakulnak a munkacsoportok: *egyik munkacsoport* élén a PK HTPH, a htp. tervező, szervező tisztt, egy szolgálatiág-vezető és egy fő rajzoló, *a másik munkacsoport* élén a htp. TÖF, két szolgálatiág-vezető és egy fő rajzoló kerülhet beosztásra. E két csoport felváltva (egyik csoport pihen a másik dolgozik) gyűjti a harc- és hadtáphelyzetben beállott változásokról szóló adatokat, értékeli, kialakítja elhatározását és intézkedik az alárendeltek felé. A csoportok váltását célszerű 12 órás váltásrendszerben megoldani. E tevékenység során azonban döntő jelentősége van a csoport parancsnokok megfelelő tájékoztatásának: — a kialakult harcászati és hadtápp helyzetéről; — az alárendeltek felé kiadott intézkedésekről.

A PK HTPH alárendeltségébe tartozó szolgálatiág-vezetők a harc htp.

biztosításának tervezésében való részvétel mellett a pihentetés lehetőségeinek figyelembevételével résztvesznek a hadtápbiztosítás konkrét feladatainak végrehajtásában, szervezik és vezetik a csapatok részére történő anyagátadásokat. Megvalósítható az a rend, hogy az egyik irányban az üzemanyag (vagy élelmezési) szolgálatvezető, a másik irányban más szolgálatiág tisztje (pl. pc. gk. technikai vagy a fegyverzeti) vezetői és irányítói az anyagátadó ponton a különböző anyagok (lőszer, élelem, üza.) átadását. A hadtáp törzs két munkacsoportba osztásának megfelelően célszerű megosztani a HVP-on települő törzsek vezető állományát is.

A következő napi harc hadtápbiztosításának megtervezését, megszervezését a HVP operatív csoportja végzi a harcállásponton a már korábban elmondottak szerint.

Az atomfegyver alkalmazására való áttérés időszakában az e célra kijelölt, a tőpfe. eszközökkel mért csapások következményeit értékelő és nyilvántartó hadtáp, hdm-i csoport előre megy a harcálláspontra és résztvesz a hasonló céllal a H-on létrehozott csoport munkájában és javaslatokat tesz:

- a harcot tovább folytató csapatok hadtápbiztosítására;
- a csapások következményei felszámolására és a csapást szenvedett csapatok és azok hadtápjai harcképességének (működőképességének) helyreállítása érdekében végzendő htp. feladatokra;
- a hadtáp összekötő csoport útján jelent a HVP-n tartózkodó megbízott parancsnoknak a kialakult helyzetről, az azzal kapcsolatos elhatározásról és a tett intézkedésekről;
- függetlenül attól, hogy a fent jelzett összetételű operatív csoport a harcállásponton tartózkodik, mint már az előzőekben is utaltam rá, a PK HTPH és a TECHNH a csapások megtörténte után előre megy a H-ra, a megfelelő tájékozódás után megteszi jelentését a parancsnoknak.

Következtetések:

— a csapatok hadtáp biztosítása komplex feladat, magas fokú együttműködést igényel a hadtápbiztosítás tervezésében és végrehajtásában résztvevő szervektől, mely csak a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, a PK HTPH koordináló tevékenysége maradéktalan érvényrejutása alapján valósulhat meg.

— A hadtápvezetés folyamatosságának biztosítása céljából fontos jelentőséggel bír a HVP-on folyó tevékenység körültekintő szervezése, a HVP ésszerű telepítése a harc, a hadtápbiztosítás vezetése követelményeinek megfelelő teljesítése, valamint a különböző ideiglenes jelleggel kijelölt csoportok működtetése és a vezető szervek két-váltásban történő tevékenységének megszervezése.

— A biztonságos és megszakítás nélküli hadtápvezetés megvalósítása szükségszerűen megköveteli a HVP őrzését, védelmét, valamint a HVP állománya mozgásának biztosítását. E célra igénybe kell venni a HVP teljes állományát, valamint a külön kijelölt erőket. Béke időszakokban — mivel a htp. állománya csökkentett — a ho. HVP-k őrzésére és védelmére, annak állandó gyakoroltatására szükséges a ho. htp. megerősítése az összefegyvernemi csapatok állományából egy VSF rajjal, egy gpu. rajjal és egy őr szakasszal.